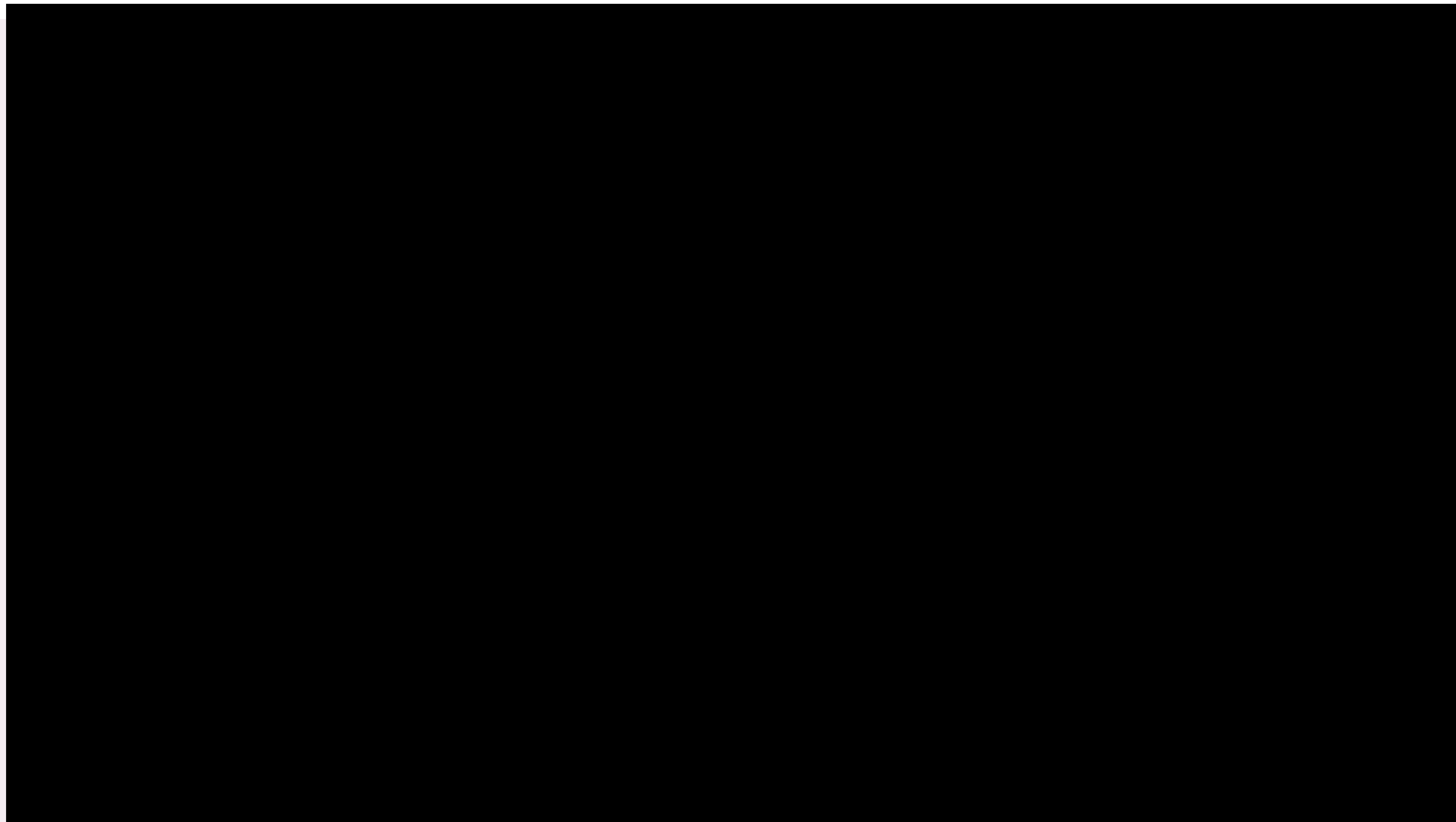

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

Hur är det att vara barn och anhörig till någon som är misstänkt för eller dömd för brott?

- 79% av kommuner saknar riktat stöd
- 60% av kommunerna önskar kunskapsstöd om målgruppen
  - 94% har inte någon förebyggande eller uppsökande verksamhet som riktar sig till barn med frihetsberövade föräldrar

- Statliga medel skulle kunna bidra till att alla barn i Sverige får tillgång till ett utbyggt stöd antingen lokalt eller på distans
- Socialtjänsten har behov av kunskapshöjande insatser
- Ökad kunskap för att förbättra samarbetet med andra berörda aktörer
- Särskild kunskap inom socialtjänsten om barn som medföljer en frihetsberövad förälder till anstalt.

Vilka är barnen och hur många barn berörs?

Ca 8-10 000 barn berörs dagligen av att ha en förälder i fängelse.

Ca 30 000 barn berörs av att ha en förälder i fängelse eller en förälder som dömts till frivårdspåföljd

Ca 160 000 barn berörs årligen av att en förälder lagförs för brott

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

Vad säger forskningen?

Från Bufffs kunskapsöversikt, Barn med frihetsberövade föräldrar.

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Barns livssituation

ERIKSHJÄLPEN

Vad innebär frihetsberövandet för barnet?

- Separation och förlust
- Stigma och hemligheter
- Förändringar i familjen

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Barns behov

ERIKSHJÄLPEN

Fyra identifierade behov, som enligt forskning betraktas som skyddsfaktorer

- Information och kommunikation
- God kontakt med frihetsberövad förälder, om ej...
- Närvarande föräldrar som samarbetar
- Känslomässigt stöd och respektfullt bemötande

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
Våra verksamheter

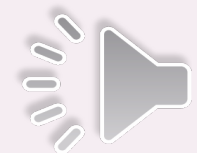

ERIKSHJÄLPEN

"Vi skrev mycket brev,
en gång skrev han tillbaka.
Han hade vikt pappers-svalor
och skrivit att vi var världens bästa barn.

Han ringde varje morgon
när vi åt frukost för att prata
En gång hälsade vi på. Han hade bakat
tigerkaka och jag fick en pysselbok.

Jag minns mest hur konstigt det var
Men så kul att få träffa pappa.
Ändå kanske det är så att jag vill
Bestämma själv om och när"

Hur arbetar vi i våra verksamheter?

- Individuella kris- och stödsamtalsamtal
- Gruppverksamhet
- Öppethus, lovaktiviteter etc.
- Uppsökande verksamhet på häkte och anstalt
- Medföljande vid barns besök/ trygg mötesplats
- Stöd och rådgivning för professionella
- Stödtelefon, chatt och videobaserat samtalsstöd

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Barns röster

ERIKSHJÄLPEN

Vad säger barnen?

- Barns rätt till information
- Barns rätt till stöd
- Barns rätt till kontakt

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

Barns rätt till information

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till information

ERIKSHJÄLPEN

9 av 10 barn och ungdomar anser att barn har rätt att få veta att deras förälder eller annan familjemedlem är frihetsberövad

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till information

ERIKSHJÄLPEN

Man måste få veta,
man kanske tror att
han kommer hem
nästa dag och så
kommer han inte och
så hoppas man på
nästa dag och så
kommer han inte.
Man måste få veta!

- Pojke 11 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem **/Rätt till information**

ERIKSHJÄLPEN

Det är inte bra att ljuga om att pappa kanske är i ett annat land och jobbar. Pappa ljög för mig i början och jag blev arg när jag fick reda på sanningen.

- flicka 10 år

Ja, för annars undrar man var hen är, inte snällt att ljuga.

- pojke 7 år

Det är skönare att veta än att tro och sanningen brukar alltid komma fram. Men kanske bra att anpassa den information man säger till barnen om de är små. Jag fick reda på det på en gång, det kändes skönt.

- flicka 17 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

Barns rätt till stöd

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till stöd

ERIKSHJÄLPEN

De allra flesta barnen och ungdomarna anser att barn har rätt att få prata med någon utomstående

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till stöd

ERIKSHJÄLPEN

Alla måste få ha nån att prata med om sånt här, annars är inte alla barn lika mycket värda.

- Flicka 13 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till stöd

ERIKSHJÄLPEN

93 procent av barnen och ungdomarna uppger att det har hjälpt dem att få prata med någon om att deras förälder eller annan familjemedlem är eller har varit frihetsberövad

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till stöd

ERIKSHJÄLPEN

Man får prata ut om sina känslor och dom man pratar med förstår. En del av smärtan man bär inombords försvinner lite när man går härifrån.

- flicka 13 år

Jag har fått nya viktiga vuxna i mitt liv som jag litar på. Kan öppna upp mig om allt som varit jobbigt.

- pojke 13 år

Det har varit bra för mig eftersom jag har någon som jag kan prata med om pappa. Min mamma vill inte alltid prata om pappa eftersom hon inte kommer så bra överens med honom.

- flicka 10 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till stöd

ERIKSHJÄLPEN

Vad anser barn och ungdomar om att Sverige inte erbjuder tillräckligt stöd?

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till stöd

ERIKSHJÄLPEN

Vem ska prata med de barnen om det inte finns på alla ställen? Det måste finnas på alla ställen.

- Flicka 17 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem **/Rätt till stöd**

ERIKSHJÄLPEN

Jag skulle vilja berätta att det finns en lag som heter Barnkonventionen och att Buff eller liknande organisation behövs i hela Sverige och världen. Jag hade blivit ledsen om inget stöd fanns där jag bodde.

- flicka 13 år

Att det är viktigt att man inte glöms bort, man ska få välja själv om man vill ha hjälp eller inte. Vill man ha hjälp måste det finnas.

- pojke 17 år

Jag tycker att alla barn i hela världen har rätt att prata med någon och träffa folk som är i samma situation som mig.

- pojke 9 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

Barns rätt till kontakt

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till kontakt

ERIKSHJÄLPEN

Artikel 9

FN:s barnkonvention

Konventionsstaterna ska respektera rätten för det barn som är skilt från den ena av eller båda föräldrarna att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa. Alla berörda parter ska beredas möjlighet att delta i förfarandet och att lägga fram sina synpunkter.

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till kontakt

ERIKSHJÄLPEN

3 av 4 barn och ungdomar önskar/hade önskat mer kontakt med föräldern eller syskonet

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till kontakt

ERIKSHJÄLPEN

Träffa henne mer och hälsa på
hennes mycket, för att känna sig
tröstad, för att äntligen få träffa sin
mamma

- Flicka 9 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem **/Rätt till kontakt**

ERIKSHJÄLPEN

Jag hade velat åka till pappa efter skolan och kanske tagit med läxor som han fått hjälpa mig med. Det hade varit positivt att haft en vardagskontakt. Det hade inkluderat min pappa mer i mitt liv.

– flicka 17 år

Vi skulle få prata varje dag innan skolan och innan jag ska sova.

- flicka 14 år

Jag hade velat att det hade varit närmare för vi fick åka tåg dit. Så att man kunde hälsa på honom varje vecka eller i alla fall varje månad. För på två år fick vi bara träffa honom två gånger.

- flicka 11 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till kontakt

ERIKSHJÄLPEN

Coronapandemins påverkan

Barn med en frihetsberövad familjemedlem
/Rätt till kontakt

ERIKSHJÄLPEN

Jag hade velat träffa honom alltid, hela tiden.
Jag hade velat hälsa på även om det var corona. Vi kunde sitta med en skärm mellan oss och bara kramas en gång.

- Pojke 8 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

Det finns många problem i världen men detta är något som är väldigt nertystat. Detta borde inte bli exkluderat, det är inte rättvist då alla människor har lika mycket värde.

- Flicka 16 år

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

”Man måste få veta”

Barns röster om att ha en
frihetsberövad familjemedlem

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

Rekommendationer

Information

Tillgodose barns rätt till information genom att:

- Se över befintlig lagstiftning och tillämpningen av lagar. Rättsvårdande myndigheter behöver få mandat att ge information till barn samt möjliggöra att barn kan komma till tals i alla processer som rör dem.
- Säkerställ att rättsvårdande myndigheter ger tydlig och barnanpassad information genom hela rättsprocessen.

Stöd

Garanterat målgruppsspecifikt stöd för alla barn med en frihetsberövad familjemedlem genom att:

- Inför nationella riktlinjer. Det ska inte vara avgörande var i landet barnet bor. Med nationella riktlinjer blir stödet bättre och mer jämlikt.
- Tydliggör kommunernas ansvar för målgruppen. Det specifika stödet kan inte som i dag vila primärt på civilsamhället.
- Öka samverkan mellan myndigheter samt mellan myndigheter och civilsamhälle. Vi som arbetat med frågan i många år välkomnar och uppmuntrar att kommunerna samarbetar med oss.

Kontakt

Möjliggör för barn att upprätthålla personlig relation till frihetsberövad familjemedlem genom att:

- Tillämpa närhetsprincipen. Kriminalvården ska vid placering av frihetsberövad familjemedlem prioritera barnets rätt till fysisk kontakt.
- Erbjuda ekonomiskt stöd vid resor. Socialtjänsten ska leva upp till sin skyldighet att medverka till att barn kan bibehålla fysisk kontakt med en frihetsberövad familjemedlem som är placerad på annan ort.
- Möjliggöra kontakt på barnets villkor. Samtliga enheter inom kriminalvården ska erbjuda barnvänliga besöksutrymmen och övernattningslägenheter. I de fall det är möjligt ska barn erbjudas möjligheten att själva ringa till den frihetsberövade familjemedlemmen. Möjligheten till kontakt via videolänk ska kvarstå som ett komplement till fysiska besök.

Barn med en frihetsberövad familjemedlem

ERIKSHJÄLPEN

Frågor?

Tack för att ni lyssnat!

Ida Storm Mukwana

Programkoordinator Erikshjälpen

ida.storm.mukwana@erikshjalpen.se

072-236 06 02

erikshjalpen.se

Line Fuchs

Verksamhetschef Solrosen

line.fuchs@raddningsmissionen.se

073-901 41 47

solrosen.se

Madelein Kattel

Verksamhetschef Bufff Sverige

madelein@bufff.se

010-150 13 14

bufff.se